

DM

magazin

J. Borin

AKCELERÁCIÓ

A minap a szokásosnál korábban értem haza. Gyimka fiamat könyveibe bújva találtam. Minden jel arra mutatott, hogy már régóta „szenvet”.

— Na, mi van, fiacskám? Nem megy? — érdeklődtem. — Tudod, te haszontalan, milyen tanuló volt az apád?

— Már hallottam — mormogta — osztályelső voltál! De, ha olyan okos vagy, akkor oldd meg az algebra-feladatokat!

— Algebrát tanultok? — csodálkoztam. — Első osztályban?

— Igen, Tudod, Apuci, az akceleráció — jegyezte meg elnézően Gyimka. — A korai érés... Egy óra múlva titokban felhívtam kandidátusi ismerősömet, a matematikai tudományok doktorát.

— Vászja, értesz te az első osztályos algebrahoz?

— Miről van szó? — kérdezte.

— Megoldandó egy példát? — A fiamnak kell. Házi feladat...

— Megegyezhetünk, kölcsönös-ségi alapon. Ha Te meg írsz nekem egy verset.

— Milyen verset? — kérdeztem értetlenül.

— Rendes, komoly verset. Szvetka lányom kapta házi feladatát. Húsz, négy soros strófát Lermontov: Magányos fenyőjének mintájára. Összesen nyolcvan sor, páros rímbe szedve.

— Várj csak! — méltatlankodtam. — Lermontov verse csak nyolcsoros!

— A klasszikusoknak könyvebb volt — sóhajtott a kandidátus.

A tizenegyedik sornál megakadtam. Felhívtam Pétya barátomat, a költőt, akinek erről a

témáról már nyolc poémája, két verse és egy librettója jelent meg.

— Szívesen segítek, ha Te megfested nekem Szuworov átkeletét az Alpokon. Iljának kell, művészettörténeti órára. Meg egyeztünk? — fuvolázta a telefonba Pétya. — Én pedig negyven perc múlva bediktálom neked a verset.

— Hát jó — választottam bizonytalanul, és már kerestem is a Grekov Művészeti Iskola telefonszámát. Van ott egy ismerősöm, aki csatakép-festő.

A csatakép-festő nagy gondban volt. Harmadik osztályos Lénka lányának biológiai kísérletsorozatot kell végezni amőbával, de Moszkvában képtelenség hozzájutni.

— Szerezd meg az amőbát, megfestem a „Szuworov átkeletét”.

Szemjon professzort már az ágyban találta hívásom.

— Elment az eszed? — Még hogy amőbát? Tudhatnád, hogy én elefánt-specialista vagyok. Egyébként az én Vologyáknak fizikából egy kis szinkrofázotront kell szerkesztenie. Néhány ezer voltosat. Légy barátom! Csináld meg, s én cserébe a föld alól is megszerzem az amőbát.

Most már csak az a baj, hogy fizikus barátom nincsen, aki kiegészítene ezzel a szinkrofázotronnal. De talán a Kedves Olvasók közül tudna segíteni valaki...

Cserébe vállalom bármilyen házi feladatot.

Mert hogy valamikor én osztályelső voltam!...

Fordította: Kádas Gézánc

PARASZTHÁZAK, NÉPI MŰEMLÉKEK

Hagyományos népi építészetünk emlékei rohamosan fogynak. Alig van már megyénkben ép szélmalom, bontják vagy átépítik a régi parasztházakat, melyek némelyikében négy-öt nemzedék született, élt, halt el, mióta falait kőkeményre furkózták. Természetes ez a folyamat: aki csak teheti, nemcsak jobban, szebben is kíván élni.

Eveken át folyt s az idén fejeződött be a népi műemlékek országos fölmérése. Szeged környékén dr. Juhász Antal néprajzkutató végezte ezt a kutatást, aki fényképfelvételeiből kiállítást rendezett a Bartók Béla Művelődési Központban. Ebből a fotóanyagból adunk most jelölőt: 1. A 19. század elején épült szegvári ház, 2. mórakalmi tanya, 3. napsugárdíszes oromzatú szentmihályteleki ház, 4. városcépi jelentőségű, védett hársor, Szeged, Nyíl u., 5. kübekházi német gazdaház, 6. tápai pitvar-részlet.

Katona
Horváth
János

A HARMADIK FÉLIDŐ

Délutánonként mindig a vasút mögötti ligetben gyűltünk össze. Ha a felvételek eljöttek, sokszor még este tízkor is fociztunk. Ezeket a meccset rendszerint mi, a ligetiek nyertük, de ha az „Okos” játszott, sohasem sikerült győznünk. Ő volt a nagymenő.

Tizennégy évesen már a falu felnőtt csapatában játszott és mi örültünk, ha leállt közénk. Tenyérnyi területen cselezett, húzogatót jobbra-balra és mire északaptunk, már csak a kapussal állt szemben. Egyszerűen nem lehetett leszerelni.

Játéka kísértetiesen hasonlított Albertéhoz. Az „Okos” név is ezért ragadt rá. Mindenki csak így szólította. Mi, akik negy-öt évvel fiatalabbak voltunk nála, észre sem vettük, hogy kihasználja rajongásunkat. Boldogan vittük neki a cigarettát, ha szólt, fényesebbre suvíkoltuk a cipőjét, mint új korában volt. Loholva kézbesítettük szerelmes leveleit és figyeltük, mikor mennek el a lány szülei otthonról. Ilyenkor kuncogva találgattuk:

„Vajon mit csinálhatnak az üres lakásban...?”

A lányt Icuinak hívták és tizenöt éves volt akkor. Okos, a maga tizenhat évével már felnőttnek számított. A nyolcadik osztály után dolgozni kezdett. Kapált, egyelt, kukoricát tört, akár a többi felnőtt.

A faluban mindenki tudja hogy kívül, mi történik. Azt sem titkolhatták el, hogy Icu terhes.

Okos tizenhét évesen nősült, és egy év múlva már nagy fia volt. Kelltek neki a pénz, ezért külön munkát is vállalt. Nappal vontatót vezetett, éjszaka gabonát zsákol. Egy évig még a focipályát is elkerülte...

Amikor újra játszani kezdett, már apám foglalkozott a falu csapatával. Nagyon nehéz volt összeszedni a fiatalokat. Emlékszem, sokszor csak apám és a szertáros voltak a pályán. A tizenöt évesemmel kellett dolgozni, és aki hat-hét órákor ment haza, az már nem vánszorgott le az edzésekre. Okos azonban nagyon ritkán hiányzott. Apám mindig külön foglalkozott vele.

A tizenhatosról beadok. Szaladj rá és kapásból lödd! Vagy: — Húsz méter labdavezetés és passzold nekem a labdát. Utána sprintelj és ha visszaka-pod, egyből lödd!

Ujra és újra ismételték. — Köszönöm Jani bácsi! — Szokta mondani. — Ugye a jövő héten is folytatjuk?

Nem kellett sokáig várni az eredményekre. Még a falubeliek is csodálkoztak a változáson. Már nem a félénk kisfiú játszott. Egyénisége hétről hétre teljesebb lett. Egy év sem telt el és mindenhol ismerték. Nem volt olyan falu, ahol ne rúgott volna gólt, ahol ne köszöntek volna neki előre az emberek...

Vasárnap a meccs előtt mindig kiürült a falu kocsmája. De

annál nagyobb volt utána a forgalom. A férfiak egymás hegyén-hátán tülekedtek a pult felé, hogy megigyanak egy korsó sör. Ez volt a vasárnapi szórakozásuk.

Okosnak sohasem kellett sorbaállni, vagy fizetni. Mire felöltözött, öt-hat korsóval várták a cimborák.

— Ne igyál annyit! Tönkre-szed magad!

Csak apám intette így az ivástól. Ha ő szólt, Okos letette a poharat és hazament. Hallgatót rá, talán bízott is benne.

Egyik vasárnap zöld színű Opel állt meg a pálya mellett.

— Pestről jöttök!

— Elviszik az „Okos”! — süg-dosták az emberek.

— Talán még válogatott is lesz...!

A kocsi-ban valóban egy pesti klub ügynöke ült. Okost kereste.

Ha akkor igent mond, ma talán ismert labdarúgó. De nem merte vállalni a kockázatot.

— Viszontlátásra Pásztor sport-társ! Két hét múlva visszajövök, addig gondolja meg...!

Az autó mögött szürke por-felhő kavargott. Nem lehetett látni az utat, nem lehetett sejteni a jövőt...

— Lakást meg állást kértek, ha elmegyek — mondta otthon a feleségének.

Sokáig hallgattak.

— Apuskáékkal is meg kell ezt beszélni... — nyögte ki végül az asszony.

Aragon

A SZERELEM NEM PUSZTA SZÓ

Mikor rám leltél olyan voltam mint kivetett kavics a parton
Mint valami fura dolog amit senki se tud mire tartson
Mint régi széksztánsra tapadt moszat amit partra hajt a dagály
Mint köd, amely kéretlenül az ablakba ül s be-száll
Mint mások-hagyta zúrzavar egy szállodal szobasarkban
Mint ünnep utáni reggel a téren szétszórt zsírpapírokban
Mint potyautas aki a vonat-lepcsőn kuporog
Patak amit eltérítettek útból a gonosz parti lakók
Erdei vad mely az autók reflektorába belekábult
Éjjeli ór aki hajnalban hazatart robotából
Mint lázalom mely a börtön homályában sehogy se oszol
Mint a madár mely őrvongve verdes a házban ha fogoly
Mint gyűrű piros nyoma a megcsalt szerelmesek újján
Mint egy kocsit amit sorsára bíztak állva az utcán
Mint egy eltépett levél mely a szél szárnyán tovaszáll
Mint lesülés a kézen amit otthagyt a tavalyi nyár
Mint réveteg tekintete annak aki érzi messzire tévedt
Mint poggyász amit a megörzöben otffeledének
Mint egy ajtó vagy ablak ami nyitva maradt valahol
Mint a seb amin a villám a fába s a szívbe hatol
Mint egy kő mely az útszélén ott marad emlékeztetőnek
Mint baj mely mint a véraláfutás nem szüntethető meg
Mint hiábavaló hajókürt a távoli tengereken
Mint kés emléke a húsban, amely nem múlik el sohasem
Mint elcsatagolt ló, amely inna s a mocsár körül döng
Mint vankos, amely lázalmas éjjelen összegyűrődött
Mint káprázó szemmel a napra szórt durva szitok
Mint a harag ha látjuk, hogy a földön semmi se változott
Ugy leltél rám te az éjben mint egy szóra mely jövátéhetetlen
Mint a csavargóra ki aludni az istállóba hevert le
Mint ebre amely nyakörvén másnak a nevével viseli
Mint egy régvolt emberre aki zajjal s haraggal telidestell

Somlyó György fordítása

